

Tálas Péter

A tévedés megengedhetetlen luxusa

A *Pew Research Center* január 25-i felmérése szerint napjainkban az amerikaiaknak csupán 28 százaléka tekinti *top priority* kérdésnek a globális felmelegedés elleni küzdelmet.

2007 januárjában – amikor a *Pew* először kérdezett rá – még 38 százalék volt ez az arány. Az az érzésem, hogy a klíma- és környezetvédők egyelőre elvesztették azt a harcot, hogy a „globális felmelegedés” – vagy visszafogottabban, ahogy az utóbbi időben a nemzetközi sajtóban is olvasom: a „klimatikus változások” – kérdéséből egy nagy globális politikai projektet csináljanak. Ez azt is jelenti, hogy Koppenhága után az idei cancuni klímacsúcs is kudarcra záródhat. Mint a zöldkérdésekre alapvetően fogékony magánember, bosszankodom ezen, mint a biztonsági problémákkal foglalkozó szakember viszont megértem a kérdés iránti érdeklődés csökkenését.

Nemigen lehet másképpen ez egy olyan helyzetben, amikor az ENSZ Éghajlat-változási Kormányközi Testületének (IPCC) szakértőiről – a klímakérdés nagy hatalmú bíborosairól – kiderül, hogy téves (hogy ne mondjam: légből kapott) adatokat csatoltak az IPCC 2007. évi jelentéséhez. Például arról, hogy a Himalája gleccserei 2035-re elolvadnak, hogy Afrika termőföldjein 2020-ra felére csökken a termés, s hogy az éghajlatváltozás az Amazonas erdőinek 40 százalékát fenyegeti pusztulással. Február végén Mark Siddall, a bristoli egyetem kutatója és kutatótársai vonták vissza egy tavaly, a *Nature Geoscience* című folyóiratban közzétett tanulmányuknak azt a kitételét, mely szerint 2100-ig akár 82 centiméterrel is növekedhet az óceánok vízszintje. Akkor azt állították,

hogy kutatásuk eredménye növelheti az IPCC előrejelzéseibe vett bizalmat, ma pedig – miközben bocsánatot kérnek – azt, hogy valójában nem tudják, milyen mértékben emelkedhet az óceánok vízszintje.

Az IPCC védelmezői természetesen sietnek magyarázni a bizonyítványt. A koordinációs nehézségeken túl arra hivatkoznak, hogy a testület nem folytat saját kutatásokat, így jelentéseikben előfordulhatnak kisebb tévedések. S hozzáteszik: ezek nem kérdőjelezik meg a legfontosabb állításukat, hogy a felmelegedés valós folyamat. S ezt én készséggel el is fogadom.

Csupán arra hívnám fel a figyelmet, hogy a politikusok és az átlagemberek eleddig azért bíztak a testületben, mert úgy vélték, ott körültekintő tudós emberek ülnek, akik PR- vagy más megfontolásokból nem írnak le és nem tesznek közzé ostobaságokat. Magam megelégedtem volna például annyival: a globális felmelegedés létező folyamat, amelyhez minden bizonnyal hozzájárul az ember is, de egyelőre nem tudjuk biztosan, hogy végül milyen következményekkel jár. Az IPCC azonban nem ezt tette, hanem – számos politikussal, például Al Gore volt amerikai alelnökkel összefogva – rá akart ijeszteni a világra. És ezt alighanem rosszul tette.

Az IPCC azért veszítette el a globális felmelegedés politikai projektjéért folytatott küzdelmét, mert elfelejtett egy egyszerű igazságot. Azt, hogy ha egy tudós a nagy nyilvánosság elé áll, ha emberek sorsa függ kijelentéseitől, a tévedés luxusa nem engedheti meg magának.

Ha ugyanis téved (vagy manipulál), az emberek többé nem hisznek neki. ■